

Türkçenin Anadili Olarak Öğretiminde Ninni ve Tekerlemelerin Yeri

Sinem TOKER*

Selçuk Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı, Konya

*Sorumlu Yazar

sinem.toker@hotmail.com

Özet

Ninniler, çocukları büyütürken avutmak, uyutmak için belli bir ezgiyle söylenen manzum veya mensur sözlerdir. Ninniler, çocuğun uzun ömürlü olması, nazar ve hastalıklardan korunması, bebeğin ağlamaması, uslu olması, çabuk büyümesi, gelin ya da damat olması gibi dilekleri içerir. Ninniler nesilden nesile aktarıldığı için gelenek, görenek, örf ve âdet taşıyıcısı durumundadır. Aynı zamanda dilin de taşıyıcısı olduğu için dil öğretiminin de devamlılığını sağlar.

Tekerlemeler ise, çocuklara dil alıştırmaları olmaktadır. Çocuklar dilin gülmece ve eleştirel boyutunu tekerlemeler vasıtasıyla tanır. Dil oyunları ile tekerleme çocuğun dil sınırlarını genişletir. Tekerleme çocuğa pratik bir dil kazandırır. Çocuklar bu halk anlatı türleriyle eğlenir, düşünmeye başlar. Tekerlemelerin tekrar tekrar söylenmesi yoluyla konuşma bozukluklarının da giderildiği olur.

Ninniler ve tekerlemeler ahenkleriyle çocukların ilgisini çekmektedirler. Bu yüzden anadili eğitiminde tekerlemeler büyük bir önem arz eder. Çocuklar dikkatlerinin çekilmesi yoluyla ninni ve tekerlemelere ilgi duyarak anadillerini öğrenmiş olurlar.

Bu araştırma ile ninni ve tekerlemelerin anadili öğretimi üzerindeki etkisini örneklerden hareketle incelemeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Anadili Öğretimi, Ninni, Tekerleme.

Abstract

Lullabies are combined of words that aim to make children sleep and sooth, and that are either poem or prose which are sung in rhythm. Lullabies have some wishes for the child such as: protecting him or her from illness and evil eye, grow up faster or see him or her as a groom or bride. Because lullabies are carried from one generation to the next, they are also the carriers of traditions. In addition because they are the carriers of language as well, they make the language learning continue.

Nursery rhymes have a role of language practice for children. Children have a chance to understand the scope of humour and criticism in language thanks to nursery rhymes. Nursery rhymes help children's language develop and children to be much practical in language. Nursery rhymes make children think and enjoy at the same time. If these nursery rhymes are said continually, it might even help the children to improve their speech problems.

Nursery rhymes and lullabies attract children by their rhythm. Because of this, in teaching a mothertongue, nursery rhymes and lullabies play an important role. By attracting children's attention nursery rhymes and lullabies help children acquire their mothertongue.

In this research, the effects of nursery rhymes and lullabies in teaching mother language will be analyzed with certain examples.

Key words: Turkish, mother language teaching, lullabies, nursery rhymes.

Anadili Öğretiminde Ninniler

Anadili öğretimi ve öğrenimi bireyin dünyaya gelişle birlikte ilk olarak anneye etkileşim sayesinde başlar. Bu süreçte çocuğun ihtiyaçlarını karşılayan annenin tavırları, jest ve mimikleri, kullandığı kelimeler çocuk için dünyanın tanınması ve kavranmasında basamak teşkil eder. Anneden duyulan her söz çocuğun zihninde yer etmeye başlar.

"Dilbilimciler, anadili teriminin anlam yükünü belirlemek ve açıklamak için önce terimin yapısı içinde yer alan *ana* sözcüğünden yola çıkmışlardır. Çünkü çocuğun dilsel oluşum ve gelişiminde ananın etkisi, ananın payı oldukça büyüktür. Öyle ki çocuk doğduğu ve içinde solumaya başladığı dil ortamını anasınınla özdeşleştirerek geliştirir. Algıladığı sesler; ses kalıplan, vurgulama, tonlama gibi dile özgü öğeler ananın dilinden kaynaklanır." (Özdemir 1983: 19)

Anadilin öğretimindeki asıl amaç bireye dil üzerinde hâkimiyet kurma yetisini kazandırabilmedir. Çocuğun annesinden öğrendiği dil aynı zamanda içinde bulunduğu

çevrenin de dilidir. Bu çevre değişip geliştikçe anadili de gelişip değişmektedir. 12-18 aylar arasında ilk sözcüklerle başlayan dil kazanımı çocuğun okula başlamasıyla çevre değişimine uğramakta ve okulöncesi dönemde anadilinin biçim, içerik ve kullanımını edinmiş olarak tamamlanmaktadır. Çocuğun artık kelime dağarcığı zenginleştiği için, çocuk yaşadığı toplum değerlerini, ulusunun dilini, kültürünü rahatça algılayıp kavrayabilir.

Ninniler ve Anadili Öğretimi

Ninni Kelimesinin Tanımı

"1. Bebeklerin uyumasına yardımcı olmak için söylenen türkü. 2. Bu türkülerin sonunda tekrarlanan söz"¹

"Ölçü ve uyak bakımından maniyeye benzeyen, çocukları uyutmak için özel ezgilerle söylenen koşuk."²

"Ninniler, annelerin süt emen çocuklarını uyutmak için

1. Güncel Türkçe sözlük, TDK (www.tdk.gov.tr)

2. BSTS / Yazın Terimleri Sözlüğü 1974

ezgi ile söyledikleri manzum veya mensur sözlerdir. Ninni, çocuk emzirilip kundaklandıktan sonra, salıncakta, beşikte veya kucakta sallanıp uyutulmaya çalışılırken tizden peşe doğru söylenen bir ezgidir; çocuğun ağlamasının durması veya uyuması ile nihayet bulur.” (Elçin 1986: 271)

Anne Çocuk Arasındaki Bağ ve Ninnilerle Anadili Öğretimi

Bebek dünyaya geldikten sonra ilk paylaşımlarını annesi vasıtasıyla gerçekleştirir. Anne ve bebek arasında bu etkileşim biçimi anadili gelişiminin ilk ve somut göstergesidir. Bu etkileşim aynı zamanda çocukta gelişmekte olan dinleme becerisinin temelini oluşturmaktadır. Dinleme, alma ve iletme şeklinde gerçekleşecek olan bu sürecin ilk basamağı annenin bir ezgiyle söylediği ninniyle başlar.

Temel dil becerilerinin kazandırılıp geliştirilmesinde ninni ilk kullanılan pedagojik malzemedir. Ninniler yumuşak bir ezgiyle söylendiğinden bebeği rahatlatıcı etkiye sahiptir. Rahatlama neticesinde çocuk, anne ya da kendisine bakan kişiye karşı temel güven duygusunu da kazanmış olacaktır. Anneler açısından bakıldığında ise ninniler vasıtasıyla kimi zaman acılar unutulur; kimi zaman hasret dolu yüreğine ninniyle teselli katar; kimi zaman da bebeğiyle bir sırdaş gibi dertleşir ona iyi dileklerde bulunur.

“Ninni dedim ben sana,
Uyu yavrum sen bana,
Allah sabırlar versin
Hem sana hem de bana, ninni.” (Şirin 1990: 21)

“Uyu dedim uyutamadım
Ninni yavruma ninni
Anasının kucagında
Büyütemedim ninni
Benim yavrum gül idi
Ninni yavrum ninni
Anasının bülbülü idi
Ninni yavrum ninni” (Artun 1989: 19)

“Ninni yavrum ninni e, e, e,
Uyutayım, büyüteyim e, e, e,
Anasına su taşısin e, e, e,
Babasına odun kessin e, e, e,
Tarlalara gitsin e, e, e,
Hayvanları yetsin e, e, e,
Büyüsün çalışsın e, e, e,
Dağlara taşlara gitsin e, e, e,
Gelincilik oynasın e, e, e,
Çelik çomak oynasın e, e, e,
Ninni yavrum ninni e, e, e...” (Artun 1989: 42)

Bugün Türkiye’ nin pek çok yerinde bilinen ve bebeklere ilk söylenen ninnilerden biri de şudur:

“Dandini dandini danalı bebek
Beşiği yeşile boyalı bebek
Uyusun da büyüsun ninni
Parmakları kınalı bebek
Dandini dandini dasdana
Danalar girmiş bostana
Kov bostancı danayı
Yemesin lahanayı
Benim oğlum lokum yer
Uyusun da yürüsün ninni” (Artun 1989: 42-43)

Bu ninni Aydın’ da şu şekilde değişime uğrayarak çocuklara farklı kelimeler öğretilmesine olanak sağlamıştır.

“Dandini dandini dasdana
Danalar girmiş bostana
Kov bostancı danayı
Yemesin bostanları
Dandini dandini danalı bebek
Elleri ayakları kınalı bebek
Uyusun da büyüsun ninni
Tıptı tıptı yürüsün ninni
İkizdere kuyuları
Çayır çimen kıyıları
Emir başlı dayıları
Uyu yavrum uyu ninni.” (Akdoğan 2004: 86)

Bu sayede ninni söylenerek çocuktaki dil becerilerinin gelişiminde önemli bir temel atılmaktadır. Daha önce duymadıkları, bilmedikleri kelimeleri öğrenmiş olurlar.

“Ninnilerin görünüşte bebekleri uyutmak, dinlendirmek ve pasif hâle getirmek gibi bir fonksiyonu olduğu düşünülse de aslında, yeni doğanın dil, düşünce, müzik/ritmik, sosyal, kişilik gelişimlerini şekillendiren ilk öğrenci/öğretmen deneyimi olduğu çıkarılabilir. Ninnilerde dil uyumu sağlamak için çeşitli söz sanatlarından, ölçü ve uyaktan yararlanıldığı, bu nedenle de anadilin güçlenmesine önemli katkılar sağladığı söylenebilir. (Kabadayı 2009: 278)

“Bebek uyandı **bakıyor,**
Gözlerinden yaş **akıyor,**
Sevinci içimi **yakıyor,**
Nenni bebek oy oy!” (Demir 2008: 227)

Özellikle kız çocuklar oyun döneminde bebekleriyle oynarken ninnileri yinelerler. Böylece ninnilerin basit ezgileri onların müzik ve şiirle ilk kez ilişki kurmalarını sağlar. Dil, edebiyat ve sanatla çocukların ilk buluşması böylelikle gerçekleşmiş olur.

Toplumsal Değerlerin Ninnilerle Aktarılması

Ninniler topluma ait değerlerin de nesilden nesile aktarılmasını sağlar. Bir dili iyi öğrenebilmek ya da öğretebilmek için, o dille ortaya konan ve o dilin konuşulduğu topluma ait kültürü yansıtan eserlerden yararlanmak gerekir. Türk aile yapısı, örf, âdet ve gelenekleri, dini inanış, yaşam şartları, aile içindeki ilişkiler, bebeğe duyulan sevgi ve daha pek çok şey ninniler vasıtasıyla çocuklara aktarılmaktadır. Ninnilerin ezgisinden, aile ortamındaki konuşmaların tonuna kadar her şey çocuğun dinleme ve konuşma becerisini etkiler. Çocuklar içinde buldukları çevrenin yapısını kavramış olurlar. Aynı zamanda bazı ninnilerde yöreye has kelimeler kullanılmaktadır.

“Ninni ninni ninnice
Bol soğanlı börülce
Börülcecik ter dökmüş
Kızım uykuya yatınca” (Artun 1989: 13)

“**Boydere**’nin kuyuları
Çayır çimen kıyıları
Emir başlı dayıları
Uyu yavrum uyu ninni
Ninni benim yavrum ninni
Gitti **kör olası hani**
Kürklerin kabası hani
Yavrumun babası hani

Uyu yavrum uyu ninni
Ninni benim yavrum ninni
Gül dalını yatak ettim
Sallar iken sabah ettim
Bülbüllere haber ettim
Uyu yavrum uyu ninni
Ninni benim yavrum ninni
Gelmiş hu hu dervişler
Hak yoluna girmişler
Yedi kurban kesmişler
Daha var mı demişler
Hu hu hu ninni
Ninni gülüm ninni” (Bıldırcı 1999: 129)

“Bahçelerden su gelir
Tekkelerden hu gelir
Yavrum yattı beşiğe
Şimdi uykusu gelir.” (Artun 1989: 11)

Anadili öğretimi açısından düşünüldüğünde ise çocuğun kelime dağarcığına yeni kelimeler eklenmektedir ve çocuk bu kelimelerle hayat arasında bağ kurmaktadır. Ayrıca çocuk içinde yaşadığı toplumun maddi manevi yapısı hakkında bilgi edinmektedir. Böylelikle değerlerin aktarımı da sağlanmış olur.

“Lâ ilâhe illâllah
Maşallah, kızım büyür inşallah,
Gelin de olur inşallah,
Hak yoluna durur inşallah
Uyur da büyür inşallah ...” (Demir 2008: 233)

“Hu, hu Allah bir Allah
Sen uykular ver Allah
Oğlum büyüsin inşallah
Herkes desin Maşallah.
E..... e” (Artun 1989: 5)

“Ninni demek ar olmaz
Mü'min kalbi dar olmaz
Ana şefkatsiz olmaz
Uyusun yavrum ninni.” (Çelebioğlu 1987: 82)

Tekerleme Kelimesinin Tanımı

“1. Tekerlemek işi. 2. Çoğunlukla basmakalıp söz”³

“1. Daha çok, masalların başında bulunan uyaklı giriş sözleri. (Çoğu zaman “bir varmış, bir yokmuş” diye başlar.) 2. Saz ozanlarının birbirleriyle yaptıkları koşuk yarışması. (Kimi âşıklar bu yarışmayı “tekellüm” diye adlandırır.) 3. Ortaoyunlarında, özellikle Kavuklu’ nun kullandığı sözler.”⁴

“Anonim halk şiiri içerisinde değerlendirilen tekerlemelerin pek çoğu, mâni, ninni, ağıt gibi müstakil kullanıma sahip degillerdir tekerlemeler vezin, kafiye, seci veya aliterasyonlardan istifade ederek hislerin, fikirlerin, hal ve hayallerin abartma, tuhaflık, zıtlık, benzetme, güldürü, kısa tanım yahut çağrışımlar yoluyla ortaya konulduğu, manzum nitelikli basmakalıp sözlerdir.” (Kaya 1999: 545- 546)

Tekerlemeler ve Anadili Öğretimi

Annesiyle olan etkileşiminin ardından çevreyle tanışmaya başlayan çocuk artık daha fazla kişiyle etkileşim içindedir

bu da çocuğun anadilindeki kelime kapasitesinin artması anlamına gelmektedir. Ev ile sınırlı olan alan artık genişler çocuğun dil sınırları aynı zamanda etkileşim içinde olduğu çevre hakkında bilgi verir.

Tekerlemeler çocuklar tarafından yeniden üretilebilir. Çocuklar dili işleyerek onu edebileştirmeye devam ederler. Böylelikle farklı kelimelerle yeni tekerlemelerin oluşumu gerçekleşir. Tekerlemelerle çocuklar dilin pek çok unsurunu bir arada kullanır.

Boratav’a göre tekerleme şöyle çeşitlenir. (Boratav 1992: 135)

1. Masal tekerlemeleri
2. Oyun tekerlemeleri
3. Tören tekerlemeleri
4. Bağımsız söz canbazlığı değerinde tekerlemeler

Anadili öğrenimi açısından ele alındığında bu 4 türde oluşmuş tekerlemelerin çocuğa öğrettiği kelime sayısı elbette azımsanamaz. Çocukla diğer çocuklar arasındaki etkileşim düşünüldüğünde ise en fazla oyun tekerlemelerinin değişip gelişebileceği düşünülmektedir. Oyun tekerlemelerinin çocuklar arasında ebe seçerken kullanıldığını ve bunların değişmelere uğratılarak birçok yeni kelimenin kazanılmasında etkili olduğu söylenilebilir. Oyun tekerlemeleri, çocuklar tarafından güncel olaylardan esinlenerek yeniden üretilebilir. Yani çocuklar var olanı taklit etmekle yetinmezler, bunu daha da geliştirirler. Değişim bazen yöreye ait kelimelerle yapılır, bazen izlenilen bir çizgi filmle, bazen de dönemin popüler kültürünün etkisiyle gerçekleşir. Bu tekerlemeler, çocuklar tarafından oluşturulmuş ilk edebi ürünlerden sayılabilir.

“Yağ satarım
Bal satarım
Ustam öldü
Ben satarım” (Gökşen 1956: 369)

“Barni Barni Moloztaş
Fred Fred Cakmaktaş
Vilma Vilma gir koluma
Beti Beti sarıl boynuma
Çakıl Çakıl al sana akıl
Bom bom bom çekil yoldan” (Önal 2002: 14)

“Oooooo...
O piti piti
Karamela sepeti
Terazi lastik jimnastik
Biz size geldik bitlendik
Hamama gittik
Te-miz-len-dik”
“Oooooo...
Çatlak patlak
Yusyuvurlak
Kremalı börek
Sütlü çörek
Çek yavrum çek
Amanin dostlar elini benden çabucak çek
Çek çek amca
Burnun kanca
Al sana bir ta-ban-ca
Bom bom bom jelibon”

3. Güncel Türkçe Sözlük

4. BSTS / Yazın Terimleri Sözlüğü 1974

“Çocuklar, tekerlemelerden aldıkları hazla ileri yaşlarda Türkçe’ nin diğer edebî alanlarına kendilerini hazırlamış olurlar. Tekerlemeler zamanla yerini manilere, türkülere, şarkılara ve çeşitli şiir türlerine bırakır (Önal 2002: 15). ” Tekerlemeler de ninniler gibi ölçü ve uyak kavramlarını gizil olarak da olsa çocuklara öğretir.

“Kara tavuk a (2+2)
Karnı yarık a (2+2)
Suya düştü b (2+2)
Su bulanık a (1+3)
Ekmek ekti b (2+2)
Ardı yanık a (2+2)
Gelsin gitsin c (2+2)
Kara tavuk” a (2+2) (Önal 2002: 6)

“Sayışmalar - oyun tekerlemeleri; ses tekrarları, uyak yapıları ve sözcük oyunları gibi özellikleriyle, çocuğun gülmece dünyasının sanki bir dışavurumu gibidir. Söylenişlerinde sözcüklerin yarattığı uyum (ritim) çocukları eğlendirir; özellikle, okul öncesi dönemdeki çocuklara büyük, küçük, soğuk gibi bazı kavramların sezdirilmesine olanak sağlayan doğal bir öğretim gereci işlevini de yerine getirir” (Göçer 2010: 352)

Tekerlemeler kısalığı nedeniyle çocuklar tarafından çabucak öğrenilir. Tekerlemelerin içlerindeki tekrarlar kolaylıkla ezberlemeyi ve hatırd tutmayı sağlar. Ayrıca söylemeye, dinlemeye ve uygulamaya elverişli bir yapıları vardır.

“Fatma fatra
Bindi katıra” (Duymaz 2002: 123)

“Mustafa mıstık
Arabaya kıstık
Bir mum yaktık
Seyrine baktık” (Duymaz 2002: 124)

Tekerlemeler aracılığıyla çocuk temel dil becerilerini geliştirmelerinin yanı sıra anlama, sıralama, sınıflama, uygulama gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanma becerilerini de kazanır. Tekerlemelerin, eğitim ortamlarında kullanılması çocukların bilişsel ve dilsel becerilerinin gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir. Bu bakımdan tekerleme önemli bir malzeme olarak dil eğitiminde mutlaka kullanılmalıdır.

“Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi.
Sana bunu kim dedi.
Diyen dedi, on yedi.
Yağlı böreği kim yedi.
Bir, iki, üç, dört, beş.
Altı, yedi, sekiz, dokuz, on.
Git komşunun damına kon.
Sarı limon.” (Megep 2007: 8)

“EBE
Ebe ebe gel bize
Uzaktan vur elimize
Eğer vuramazsan
Ebesin ebe
Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi,
Bunu sana kim dedi
Diyen dedi
Yağlı böreği kim yedi?” (Anonim)

Tekerlemeler ve Konuşma Bozukluklarının Giderilmesi

Tekerlemelerle yapılan dil egzersizleri öğrencilerin akıcı konuşma becerisi kazanmalarına önemli işlev görebilir. Tekerleme sayesinde çocuklar daha akıcı ve daha rahat konuşabilirler. Söylenişindeki şaşırtmaca ve seslerdeki ahenk çocuklara tekerlemelerle yapılan etkinliklerde istekli olmalarını sağlayacaktır.

Pedagojik açıdan düşünüldüğünde öğrenmenin sağlanması için istekli olmaya yani motive ihtiyaç vardır. Tekerlemelerin yarattığı cazibeyle çocuklar hem anadilini öğrenmeye hevesli hale gelir hem de yeni bilgiler bu yolla rahatlıkla öğretilir. Aynı zamanda tekerlemeler dikkati toplamak ve sözcükleri daha kolay telaffuz ederek konuşma akıcılığına katkıda bulunmak amacıyla kullanılır.

“Oooooo
Portakalı soydum
Basucuma koydum
Ben bir yalan uydurdum
Duma duma dum” (Kaya 1999: 579)

“İlköğretimin birinci kademe birinci devre, öğrencilere dil bilinci kazandırıldığı, dil becerilerinin sağlam bir temele oturtularak geliştirilmeye çalışıldığı dönemdir. Çocukların, küçük yaşlarda manileri, bilmeceleri, sayışmaları, tekerlemeleri mırıldanmaya başlamalarıyla birlikte, onlar için renkli, devingen ve eğlenceli bir dünyanın kapısı da aralanmaya başlar. Çocuk edebiyatının dil gelişimini kolaylaştırdığı bir gerçektir.” (Göçer 2010: 342)

Tekrarlardan, ses benzerliklerinden yararlanılarak oluşturulan tekerlemelerin söylenişinde güçlük çekilebilir fakat tekerlemeler konuşma bozuklukları olan kişilerde sesleri, sözcükleri doğru telaffuz etme ve akıcı söyleme becerisi kazandırır.

“Çevre çevre çayırıcık
Orta yerinde pınarcık
Geldi mi tavşan su içmeğe
Geldi (Sırasıyla başparmak ve diğerleri tutulur.)
Bu tuttu
Bu kesti
Bu pişirdi
Bu yedi
Bu dedi: Hani bana pay pay pay.” (Gökkaya 2008: 50,51)

Burada önemli olan tekerlemelerin hızlı söylenmesi değil doğru bir biçimde telaffuz edilerek eksiksiz okunabilmesidir. Tekerlemeleri söyleme çalışmalarını sıklıkla yapılırsa, çocuklarda konuşma bozukluklarının giderildiği görülür bu durum çocuklarda başarıya ulaşma duygusunu geliştireceğinden topluluk içinde duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade eden sosyal bireylerin yetişmesine olanak sağlamaktadır.

SONUÇ

Türkçe’ nin anadili olarak öğretiminde ninniler bebeğin anne aracılığıyla dış dünyayı kavramasında ilk, temel malzemedir. Ninniyle huzur bulan bebek zamanla bu kelimeleri ve karşıladıkları anlamları kavrayacak ve anadili oluştumu başlayacaktır. Bugün ninnilerin anadili öğretimindeki katkısının, anneler tarafından da desteklenmesi ve bu kültürel mirasların dilimiz üzerindeki etkisinin unutulmaması için bu geleneğin devam ettirilmesi gerekmektedir.

Sözlü edebiyatımızın ürünü olan ninnilerle ilgili yeterli bilimsel çalışma mevcuttur ancak yeni neslin bunları ne kadar bildiği ve söylediği meçhuldür. Özellikle toplumun ilerlemesinde **büyük etkisi olan kadınların, annelerin temel eğitim aldığı** açık öğretim kurumlarında, anne-kız okuma programlarında ninniler hakkında bilgi verilmesi hatta ninnilerin anadilindeki etkisinin de belirtilmesi faydalı olacaktır.

Tekerlemeler daha çok okulöncesi ve okul çağı (ilköğretim birinci ve ikinci kademe) çocuklarının dil gelişimine katkıda bulunacak materyallerdendir. Bu konuda okullarda tekerleme öğretimine önem verilmesi ve dil egzersizleri yapılması çocukların dil gelişimi açısından dikkate değerdir. Bu ürünler **çocukların sözcük dağarcığını zenginleştirmelerine, temel dil becerilerini** geliştirmelerine, dili keşfetmelerine katkı sağlayan **ürünlerdir**.

Ayrıca anadili **öğretiminde** kullanılacak çocuk edebiyatı ürünleri özenle seçilmelidir ki bugün “100 Temel Eser” arasına giren fakat dikkatten kaçmış olduğunu düşündüğümüz pek çok eser bulunmaktadır. Bu materyallerin düzenli kontrollerinin yapılması gerekmektedir. Bunlar çocukların psiko-sosyal, dil, bilişsel gelişimleri üzerinde olumsuz etki yaratacak örnekler içermemelidir.

KAYNAKÇA

- [1] Akdoğan, Hüsnü (2004), “*Aydın*”, İzmir, Tibyan Yay.
- [2] Artun, Erman (1989), “*Tekirdağ’ da Söylenen Ninnilerden Örnekler*”, Türk Folklorundan Derlemeler, Ankara, MİFAD Yay.
- [3] Bildirki, Oyhan Hasan (1999), *Dil Çerezleri (Araştırma)*, Aydın
- [4] Boratav, Pertev Naili (1992), “*100 Soruda Halk Edebiyatı*”, İstanbul, Gerçek Yayınevi
- [5] Çelebioğlu, Âmil (1987), “*Ninnilerimize Dair*” Çocuk Edebiyatı Yıllığı, İstanbul, Gökyüzü Yay.
- [6] Elçin, Şükrü (1986), “*Halk Edebiyatına Giriş*”, Ankara
- [7] Demir, Necati (2008), *Avrupa’da Yasayan 0-6 Yaş Grubu Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürünün Öğretilmesinde Kullanılabilecek Bir Materyal: “Türk Ninnileri”*
- [8] Duymaz, Ali (2002), “*İrfanı Arzulayan Sözler Tekerlemeler*”, Ankara, Akçağ Yayınları
- [9] Göçer, Ali, (2010), “*Türkçe Öğretiminde Çok Uyaranlı Bir Öğrenme Ortamı Oluşturmak İçin Seçkin Edebî Ürünlerden Yararlanma*”, TÜBAR 2010-Bahar
- [10] Gökkaya, Hakan (2008), “*Konuşma Becerisinin Sağaltılmasında Tekerlemelerin Kullanımı*” -Yüksek Lisans Tezi-
- [11] Gökşen, Enver Naci (1956), “*Tekerlemeler*”, Türk Dili, S.54
- [12] Kabadayı, Abdülkadir (2009), “*Ninnilerin Çocuğun Gelişim Alanlarına Katkılarının İçerik Açısından İncelenmesi*” Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, C. 6, S. 1
- [13] Kaya, Doğan (1999), “*Anonim Halk Şiiri*”, Ankara, Akçağ Yayınları
- [14] Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi(MEGEP)(2007), “*Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Türkçe Dil Etkinlikleri*”, Ankara
- [15] ÖNAL, Mehmet Naci (2002), “*Oyun Tekerlemelerinin Yapısı ve Türkçe’ nin Eğitim-Öğretimindeki Yeri*”, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.9- Güz
- [16] _____: (2002), “*Türkçenin Eğitim ve Öğretiminde Oyun Tekerlemelerinin Yeri ve Önemi*” Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 9
- [17] Özdemir, Emin (1983), “*Anadili Olarak Türkçe Öğretimi*”, Türk Dili, Dil Öğretimi Özel Sayısı
- [18] Şirin, Mustafa Nuri (1990), “*Ninni Şiirleri Antolojisi*”, Ankara
- [19] Türkçe Sözlük, (2005), Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları
- [20] www.tdk.gov.tr